

САНА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 80 (8525)

Сэрэдэ

2000 СЫЛ
ОТ ЫЙЫН 19 КҮНЭ

ЧУРАПЧЫ УЛУУХУН ХАБЫАТА

Улуус социальной-экономической сайдыгтын сыл ангардаах түмүктэрэ уонна инники соруктар

А.А. ШАДРИН, улуус дьаһалтатын баһылыга

Быйылгы сыл аңардаах соруктар ааспыт сыл туһааннаах кэмигэр тэҥнээтэххэ, онорон таһаарымы 118,1 дьон туттар таһаардарын онорон таһаарымы 158,8, бэдэрээтэһэн үлэлээһини 151,8, таһаар эргинирэ 137,1, орто ыйдаагы хамнас 143,3 быраһыаннарда тинийдэ.

Сыл аңарыгар таһаары уонна өҥөнү өҥөрүү кээмэйэ 77847,3 тыһ. солк. тинийэ, ааспыт сыл бу кэмигэр тэҥнээтэххэ 183,5 % буолла, ол иһигэр тыа хаһаайыстыбатыгар 163,8, тутуу уонсай кээмэйгэр (10654,9 тыһ. солк.) 195%, эргинэ, сибээс өҥөлөрө удаатта. Өҥөнү өҥөрүүгэ ЖКХ уонна культура управлениелара баһай да үлэни ытталлар, биир итинник өҥөнү техникескэй инвентаризация бюрота (ВТИ) ыттар буолла.

Дьыаһыбай маһы бөлөмүнээһини Правительством ураты хонтуруолугар тутар, сыл аңардаах Правительство соруудага 77,2% эрэ туолла. ЖКХ управлениета (Новгородов В.И.) биир да кубометр маһы отчуоттаабата, оттон "ЧАС" АО (Павлов К.К.), "Чурапчы" МТС (Сибиряков М.Г.) маһы олох да сөвүтүөккэ баһаатылар, идэтибит төрүтэбит лесопункт (Аржаков Н.А.) сыл аңарыгар 290 кубометр маһы эрэ бөлөмүнээтэ. Аңардаах Алдан ууһаастага (Макаров П.М.) 1600 кубометр маһы бөлөмүнээн атыгыга таһаарда.

Эт госзакубун быһаана 25% эрэ туолла, үүт госзакуба--145,3%. Үүт туттарымытыгар Чапыр(баһылык Кириллин А.М.) 1023, Хонтово (Нестерев Г.Н.) 1081, Аладар (Тимофеев В.М.) 934, Мугудай (Жирков К.Н.) 976 центнери хомуйам, бу үлэ

тэрээһини түспүрдүлэр.

Сүөһү аһсаана: ынах сүөһү--30426 төбө, ити ааспыт сылдааһар 2376 төбөнөн элбэх, сылгы 13347 төбөрө тинийдэ, 1219 төбөнөн элбэх, 3803 сибиинньэ, 18032 куурусса баар. Ньирэй--6784, кулун--3819 төбө. Сүөһү төрүүрү баһай да үчүгэй, Сылга нэһиликтэ 554 ньирэй, 425 кулун, Мугудайга 450 ньирэй, 420 кулун, Хонтово 579 ньирэй ыһылыһа.

Эт өҥөнү туттар биир сүрүн хайысханаан сибиинньэ этин өҥөнү тутуу улаатыннарды көрүлүбүтэ. Манн сөһкө өйдөөн, Сылга 443, Аладарга 98, Болтово 93, Соловьевна 126 сибиинньэ ыһыллэн турар. Бурдуга суох Аладарга сыл аңарынан 194, Сылга 258 сибиинньэ өҥө атыгыга баар буолла, улуус үрдүнэн 1362 сибиинньэ өҥө иһиллэн турар.

Быйыл бурдуга 2944 гектарга, ол иһигэр 415 гектарга сэлэһиннэй ыстыбыт, бурдук ыһытыгар үгүс баһынайдар, чааһынай дьон ыһаан эрэллэр. Хортуоппуй 117 гектарга ыһылыһа. Бээс ый түмүгүнэн республикага эт өҥөнү туттар 3-с, цельномолочнай бордүүксийаны өҥөрүүгэ 15-с, килиэби уонна булочнай өҥөнү туттары өҥөрүүгэ 1-кы миэстэлэргэ баарбыт.

Улуустары кытта тэҥнээһингэ бэдэрээтэһэр үлэни толорууга 10-с, таһаар таһымыга 15-с, биир киһиэхэ тиксэринэн таһаар эргиниргэр 14-с, төлөбүрдээх өҥөнү өҥөрүүгэ 27-с, кредиткэ нэс кээмэйинэн 29-с, 10000 киһиэхэ өҥө төрөөһүнүгэр 3-с миэстэ-

лэннэбит, онон эрүс илин эһэрин улуустарыгар бары көрүтүргэ ордук курдуктут.

Үлэ рыногар бийиги сымпиарларбыт манныктар: үлэни кыайар нэһиликтинньэ аһсаана 7759, ол иһигэр бастайаһынай үлэти суох аһсаана 12,6%-ны ылар, оттон регистрационнамыт киһи аһсаана 70. Итинэн республикага 23 улуус иһигэр киһиэбит. Ыйдаагы орто хамнас уонна социальнай кемелер орто-туан 1970 солк. (республика орто көрдөрүүтэ 3788 солк.) тинийдэ, илин эһэр улуустарга арыый ордук. Ити кэмгэ Мирнайгы 8322 солк., Анаабырга 5652 солк. тэҥнээтэ.

Өҥө төрөөһүнэ алта ыйынан 177, өлүү 90. Төрөөһүн ааспыт сылдааһар 4-нэн элбэх, өлүү 7-нэн арыйах. Республикага 10000 киһиэхэ өҥө төрөөһүнүгэр 3-с миэстэ баарбыт. Алданга өлүү төрөөһүннээһэр 74, Ленскэйга 3, Усуяаанага 17, Уус-Майага 19 киһинэн элбээтэ.

Улуус олоһор 2000 сылга биир кээкиллээх уураах олоххо киһирэн, гимназия баһаатыгар колледж аһыллан 1, II курстар студентнарын

манна үөрэтэр буоллу-бут, быйылгы набордааһын: СГУ техникескэй факультетыгар 20, Нерюнгритаагы техникескэй институтка 20 студент киһирэн экзаменнарын тутан үөрэһи аһабыт.

Бу баһааты көрдөрүүлэргэ олоһуран, бийиги соруктарбыт ханныктарый?

Тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар:

1. Быйылгы дьылга оттоһун уустуктардаагы учуоттаан, оттоһуну кылгас болдьоххо ыттар наада. Быйыл 40 тыһ. тонна оту сөвүтүөккэ аһааһын. Үрэхтэр уулара күһүнү тардар ыһаа, үрэх сүһүнү киһи ходоһаах сирдэринэн нэһиликтэ күүһүнэн ыһаастааһын үлэтин ыһаастааһын. Быйыл хайа да дьыллааһар үгүс техника оскуолаларга, "Туймаада-лизинг" нөҥүө уонна Штыров В.А. кытта дуоһаар быһымынан 100 трактор кэллэ, бийиги усулуобуйабытыгар бу бары өттүнэн табыгастаах, үйэлээх трактордары сир бары үлэлэригэр туттар ыһааһа. ЛТЗ-60 трактордарга атаһаһага Тыа хаһаайыстыбатын министрствотын нөҥүө дуоһаар өҥөһөн олоһобут. Бу трактордар лизинг быһымынан кэлэлэринэн, "Чурапчы" кооператив нөҥүө ыһаастаах.

Аһылык баһаатыгар быһаарар суолтааһа туораһаах культураны 2944 гектарга ыстыбыт диэтибит. Вилингиттэн бары нэһиликтэринэн, олохтоох түөлбөлөрүнэн бурдукка наадыһы сайааһаһын нэһиликтэр тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар түһэрэннэр, күн-дьыл сөптөөх усулуобуйаны үөскөтүрүнэ, төх-

пикко-хорбоһко ыһаастаһын хомуйар буоллаһа, 3500 тонна бурдук кэлиэһэ, онон түөлбөлөр олохтоохторугар наадыһыларын бункертан быһа тириэрдииһи олохтоох наада буолуо. Быйыл паары күһүнүгү хорутууну 2500 гектарга ыһаастаһын сорууга турар.

Сүөһү аһсаанын 2001 сыл тохсунуу 1 күнүгэр дээр ынах сүөһүнү 24000-дэ, сылгыны 10000-дэ, сибиинньэни 3000-дэ, көтөрү 174000-кэ тириэрдэр соруктаах үлэлиһит. Ол түмүгэр таһаарынай эт өҥөнү тутуу 550 тоннага тириэрдиллээһин, ити ааспыт сылдааһар иһи төгүл элбэх, үүтү 4500 тоннага тириэрдиллээһин. Тас рынокка 200 тонна эт, 200 тонна үүт бордүүксийата баһаастаһа. Бурдуга 1500, хортуоппуйу 400, өҥүрүт аһын 60, сир аһын 30, балыгы 20 тонна баһаастаһын сорууга турар. Сорук быһымынан тыа хаһаайыстыбатын бордүүксийатын баһаастаһа 75 мөл. солк. суумаһаах, дохуот киһирээр.

Бэдэрээтэһэн тутуу боппуроругар: суол өҥөнү туттар федеральнай суол өрөмүөнө, Мындааһы суолугар 8 км онорон госкомиссия туттарыт, Чааһыт--Чыаппара суолугар 3 км гравийдаһын үлэлэри тураллар. Бу суол тутар өрөмүөнүгэр ГУП (Попов Н.Н.) төлөрөр сорууга, сууммат--9 мөл. солк. Чурапчы--Диринг суолугар, суол өҥөнү тутуу технологиятын уларытыы суотугар, эһи аһын сиртэн субподрядчыга булан 6 км суолу онорон 9 мөл. солк. үлэни ыһаастаһа "Аартык" ХЭТ (Наумов П.М.), "Мелиоратор" (Бүтүүтүн 2 стр.көр).

Одбулзун.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ

Мындааайм бөхүдэгийн олохтоогун, убастебыллах Михаил Михайлович ДИОДОРОВЫ 70 сааскын томточчу туолбукнуан ис сүрэхпитит-тэн ээрдэлиибит!

Эйнэхэ, күндү кибибитигэр, кырдыар, малдыар-сүтэр дигэн билбөккэ, чэгнэнник-чөбдиктик, куруутун үөрө-жотө сымдыаргар, түс бөйгөвэр уонна дьнэ көргөннөр дьолу-соргуну багарарыт.

Дьокуускайтан балтын Александр, Мындааайыттан быраатын Уйбаан уонна киинлэр дьнэ көргөттэрэ.

xxx

Күндү балтыбытын, дьүөгэбитин, Дирингээрэ мараһынн продавеһын СЛЕПЦОВА Людмила Петровна Росийскай Федерация эргинин туйгуна буолбукнуан ээрдэлиибит!

Элбөх сымлаах үтүө суобастаах үлэи урдүктүк сыналааммытыттан үөрөбит.

Эйнэхэ чэгнэн-чөбдик доруобуйаны, үлэвэр ситиһилэри, сир урдүгэр баар бары үтүөнү-кэрэни, куруутун дьонкуу-сэргэни үөрдэ сымдыаргар багарарыт.

Дирингөн Татьяна, Чурапчыттан Мария көргөттэрэ.

xxx

Күндү балтыбын, эбэбитин, үлэ ветеранын, Сылан нэһилиэтин олохтоогун МАРКОВА Марфа Афанасьевна 70 сааскын туолбут үөрүүлээх күнтүгүн ээрдэлиибит!

Эйнэхэ кырдыар дигэн билиммэккэ, ситтэргин кытта ситтиһэн уһунук дьоллоохтук олороргор багарарыт.

Эдэһиник Татьяна, оҕолорун, кийинтэрин, күтүөттэрин, сизинэрин.

xxx

Күндү бырааппын, көргөмүн, аҕабын, эһэбитин, аймакпытын Мурун Тыммыһа олохтоогун ПЕРМЯКОВ Иннокентий Устинович 65 сааскын туолар үөрүүлээх күнтүгүн итинтик, истинник ээрдэлиибит!

Эйнэхэ кытаанах доруобуйаны, кырдыар билбөккэ үлэ үөһүгэр сымдыаргар, бары үтүөнү-кэрэни багарарыт.

Эдэһиник Вера, көргөмүн, оҕолорун, сизинэрин, аймакпын.

БИЛЭРИН

Чурапчы сэлэһиньэтин 1 №-дээх рынокгар уонна «Куохара» рынокка предприниматель Г.Г. Дагданча табаардарыгар 50% чэпчэтүүлээх сайынгы таҕастар атылланаллар. Ахсаана арыйах, атылларга тиэтэһин!

БИҢИГН ӨНӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫТ

Чурапчы-Алларба Бөстөөх маршрутунаан күн айы дьону таһабыт. Дьирититтэн ыдабыт. Вилээр тел. 21-005, 21-305.

xxx

Чурапчы-Алларба Бөстөөх маршрутунаан күн айы дьону таһабыт. Тел. 22-151, 22-478.

Редактор Г.Г. Попов
НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы,
ул. Карла Маркса, 26"а",
ТЕЛЕФОНЫ: редактор - 21-332,
отдел - 21-265.

Учредители (соучредители) газеты - Редакция, Администрация улуса, Правительство Республики Саха (Якутия). Газета издается на якутском языке, выходит по средам и субботам.
Индекс газеты 54907

"Саханолиграфиздат" компания. Таатта улууһунаады типография. Оффсетнай бэчээт.
678650, Ытык Күөл сэл. А. Мординов уул., 18. Тиража 1692.
Сааһаһын №-рз 80. 18.07.2000 с. бэчээккэ бэрилиннэ

АТЫЛЫБЫТ

Мэнэ-Ханалас улууһун Төхтүр бөһүөлэгэр (үөһэ бөһүөлэккэ) уһаайбалаах сана дьэни. Икки этээстээх, автономнай котельнайдаах, булуустуу, ампаардаах, сыаната-көпсөтүннэн.

Нам улууһун I Хомуустаах бөһүөлэтин Северный уул. 7 №-гэр 8-262-22-25-151 телефонна Афанасий Борис Игнатьевичтын билсэргэтигэр.

xxx

Кириниччэни. 1 устууката-3 солк. Чакыртан бөйгөт калэн ылабыт. 26-739, 21-295 тел. билсин.

xxx

Ийэтэ, аҕата Москваҕады булчуттар кулууптарыттан ылыммыт, билитин булка сымдыар ыттар оҕолорун. Докумуннардаахтар. Вилээр тел. 21-028

КӨННӨРҮҮ

Хаһыат от мыйы 1 күнүгэрэ нүмэрин үһүс балаһатыгар бачээтэммит "Синдэрэй тыл, сэркээн сөһөн бырааһынныгы" дигэн төбөлөөх сурук авторун араспаанылатын ЕГОРОВА дигэн көннөрөн аараллымахтаах.

Күндү эбэбит, эдэһиникит, Хатылы нэһилиэтин олохтоого, тыыл, үлэ ветерана БАИНА Анна Степановна от мыйы 18 күнүгэр уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүн, диринник курутууһун туран, аймактарыгар, үлэһиннээхтэригэр, билэр дьонугар ийитиннэрэбит.

Сизинэрэ, бырааттара, балтылара, күтүөттэрэ, кийинтэртэрэ.

Таптаһаах аҕабыт, эһэбит, тыыл, үлэ ветерана, Болугур нэһилиэтин олохтоого ДИОДОРОВ Илья Варламович ыарахан ыарыттан от мыйы 16 күнүгэр өлбүтүн, диринник курутууһун туран, аймактарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонугар ийитиннэрэбит.

Уолаттара, кийинтэртэрэ, сизинэрэ.

Кутурбаммын тиэрдэлэр:
--Нэһилиэк олохтоого, тыыл, үлэ ветерана Дюдоров Илья Варламович өлбүтүнэн уолаттарыгар, кийинтэригэр, сизинэригэр Болугур нэһилиэтин дьаһалтата, ветераннарын сөбүөтэ.

--Оҕолоругар, кийинтэригэр, сизинэригэр, бары аймактарыгар «Мындааайы» ТХПК бырабылманыыта.

--Үлэһиннээхтэрэ, тыыл, үлэ ветерана, элбөх оҕо таптаһаах аҕалара, эһэлэрэ Дюдоров Илья Варламович өлбүтүнэн оҕолоругар, кийинтэригэр, сизинэригэр Мындааайыттан Мария, Афанасий Ефимовтар, Ульяна, Николай Софроновтар, Варвара Аверинская, Николай Роминов, Агафья Иннокентьева, Харитина, Михаил Дьячковскийдар, Варвара, Василий Васильевтар, Варвара Николаева, Константин Попов.

--Диодоров Илья Варламович өлбүтүнэн оҕолоругар, кийинтэригэр, сизинэригэр, аймактарыгар Чурапчыттан Вараира, Гаврил Поповтар, Мындааайыттан Наталья, Зоя, Мирон Поповтар, Майя, Алексей Поповтар, Дьокуускайтан Сэмэн Тумат дьнэ көргөнэ.

Өлүөхүмэ улууһун Кыыллаах Арым бөһүөлэтин олохтоого

КОРНИЛОВ Александр Егорович Дьокуускай куоракка хомолтоохтук өлбүтүнэн биригэ төрөөбүт балтыгар, кийиникитигэр Чурапчытаагы туббөлүһү үлэһитигэр Белина Екатерина Егоровнаа дириг кутурбаммытын тиэрдэбит

Белинэр, Захаровтар, Оконешниковтар, Романовтар, Собакиннар, Никитинэр.

ААБААЧЫЛАР БОЛҮОМОТОЛУРУГАР!

«Сана олох» хаһыат нэһилиэгэ иккитэ-сэрэдэ, субуотага тахсарынан уонна Ытык Күөл типографиятыгар бачээттанэриннэк, ээрдэһинн, махтады, биллэринн, некрологу ылыммыт бэрээдэгэ:

сэрэдэтөөрн нүмэргэ-бачээтсэрэ уонна бөһүөлэһиннэ үлэ-чааһа бүтүөр диэри; субуотатаады нүмэргэ-оптуорунуука, сэрэдэ уонна чэппиэртэ үлэ-чааһа бүтүөр диэри.

Редакция.

Улуустаагы ис дьыала отделын сотрудунига, Чурапчы сэлэһиньэтин олохтоого ПЕСТЕРЕВ Гаврил Васильевич хомолтоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммын тиэрдэлэр:

--милиция сотрудунига ПЕСТЕРЕВ Гаврил Васильевич хомолтоохтук өлбүтүнэн көргөһүгэр Саргылана Дмитриевна, оҕолоругар Ингана, Люда, Ягма, ийэтигэр Мария Николаевна, аҕатыгар Василий Гаврилович Пестеревтар, бары аймактарыгар ис дьыала отделын салалтата уонна личнэй састааба.

--Көргөһүгэр Саргылана Дмитриевна, оҕолоругар, төрөһүтүгэр Василий Гаврилович, Мария Николаевна Пестеревтар, чугас аймактарыгар Хоһото нэһилиэгин дьаһалтата, кырдыастарын сөбүөтэ.

--Таптаһаах уоллара Ганя өлбүтүнэн Мария, Василий Пестеревтар аймактары Поповтар, Пестеревтар, Ивановтар, Боженовтар, Андреевтар, Карповтар, Захаров Н.Н., Камалова М.К.

--Күндү быраата Пестерев Гаврил Васильевич өлбүтүнэн эдэһиник Чепалова Татьяна Николаевна улуустаагы ветеранарый управление коллектива.

--Көргөһүгэр, биригэ үлэһит дьүөгэлэригэр Саргылана Дмитриевна, оҕолоругар Чурапчы сэлэһиньэтин «Березка» детсад үлэһитэрэ.

--Бырааттара Пестерев Гаврил Васильевич өлбүтүнэн көргөһүгэр, оҕолоругар, төрөһүтүгэр, чугас дьонноругар Минтэ, Татьяна, Минтэ Моностыревтар, Анастасия, Михаил Филипповтар, Дария Моностырева, Наталья Ефремова, Чурапчыттан Моностыревтар, Чичигинаровтар.

--Күтүөгэ Пестерев Гаврил Васильевич өлбүтүнэн бөйүлэрин үлэһитиригэр Захаров Дмитрий Еремеевич «Чурапчы» МТС коллектива.

--Көргөһүгэр Саргылана Дмитриевна, оҕолоругар, аймактарыгар Саргылана Дмитриевна уонна Чурапчы сэлэһиньэтин «Кыталык» детсадыгар үлэһит дьүөгэлэрэ.

--Көргөһүгэр Саргылана Дмитриевна, оҕолоругар Дирин орто оскуолатын 1988 сыллаахха биригэ үөрэнэн бүтэрбит табаарыстара.

--Көргөһүгэр Саргылана Дмитриевна, оҕолоругар Чурапчы орто оскуолатыгар оҕотун Ингана кытта үөрэнэр табаарыстара, кылаас салайааччыта Колесова Анна Ивановна.

Соловьев нэһилиэгин олохтоого ПОПОВ Валерий Дмитриевич хомолтоохтук өлбүтүнэн аҕатыгар Дмитрий Дмитриевич, балтыгар, кийиникитигэр, саҕаспытыгар Сергеева Валентина Дмитриевна, быраатыгар Лаврентий Дмитриевич, киинлэр дьнэ көргөттэригэр, бары аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Сергеевтар, Нелакировтар, Саввиновтар, Ильиннар, Поповтар.

Хатылы нэһилиэгин олохтоого КРИВОШАПКИН Иван Иванович уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кылыгыгар, улуустаагы культура управлениетын секретарыгар Кривошапкина Анна Ивановнаа дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Культура управлениета, профкома.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыаллар чакчылар кырдыктаахтарыгар эппиэтинэни автор тус бэйэтэ сүтэр.